

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 524/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. J., zastúpeného JUDr. Andreou Tkáčovou, advokátkou, Magurská 3, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II pod sp. zn. 9 C/154/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2014 doručená sťažnosť J. J. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietal porušenie svojich

základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C/154/2008.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: *„Žaloba bola podaná ešte dňa 16.6.2008... Dňa 10.4.2012... postúpil pohľadávku sťažovateľovi. Prvé pojednávanie vo veci bolo až po postúpení pohľadávky na sťažovateľa dňa 18.2.2013 t. j. takmer po 5 rokoch od podania žaloby.*

Na pojednávaní dňa 15.4.2013 súd odročil pojednávania na neurčito stým, že bude dožiadaný súd o výsluch svedkov... Do dnešného dňa t. j. 11 a ½ mesiaca Okresný súd Bratislava II nedožiadala Okresný súd v Košiciach o výsluch uvedených svedkov

Doterajšie konanie považujem za neefektívne a neracionálne. Už z porovnania týchto termínov je zrejmé, že jednotlivé úkony neboli vykonávané účinne, resp. medzi jednotlivými úkonmi dochádzalo k veľkým časovým odstupom, čo spôsobovalo nedôvodné prieťahy v konaní. Od 15.4.2013 Okresný súd Bratislava II neurobil ani jeden úkon.

Poukazujeme na to, že sa medzi nami účastníkmi konania sa jedná o majetkové práva. Nakoľko Okresný súd Bratislava II ešte nedožiadala súd v Košiciach o výsluch svedkov nie je predpoklad vydania meritórneho rozhodnutia v krátkom čase konanie považujem za neprimerane dlhé

V dôsledku prieťahov v konaní sa sťažovateľ nachádza neprimerane dlho v právnej neistote, je mu tým spôsobovaná ujma, a to tým, že nemôže vyriešiť svoje majetkové pomery a zabezpečiť si ďalšie existenčné podmienky do budúcnosti.“

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„... Základné právo... na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy... postupom Okresného súdu Bratislava II pod sp. zn. 9C/154/2008 bolo porušené.

... Základné právo... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... postupom Bratislava II pod sp. zn. 9C/154/2008 porušené bolo.

... Základné právo... na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Bratislava II pod sp. zn. 9C/154/2008 porušené bolo.

... Základné právo... vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy... a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu... postupom Okresného súdu Bratislava II pod sp. zn. 9C/154/2008 porušené bolo.

... Okresnému súdu Bratislava II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. pod sp. zn. 9C/154/2008 konal bez zbytočných prietahov.

... priznáva finančné zadostučinenie v sume 3.000 €...

... Okresný súd Bratislava II je povinný...uhradiť a trovy právneho zastúpenia v sume 373,42 €...“.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Ústavný súd z obsahu sťažnosti zistil, že predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom (nečinnosťou) okresného súdu v jeho veci došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a iných označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu.

6. Sťažovateľ sa stal účastníkom konania (na základe jeho žiadosti) pred okresným súdom až na základe jeho uznesenia o pripustení zmeny účastníka na strane žalobcu, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. augusta 2012. Uvedená skutočnosť v okolnostiach posudzovanej veci determinuje aj vzťah sťažovateľa k namietanému postupu okresného súdu, a to o to viac, ak sťažovateľ nepodal ani sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi okresného súdu.

7. Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou dospel preto k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je – v tomto čase – zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by ústavný súd mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (*mutatis mutandis* III. ÚS 138/02).

8. Ústavný súd poukazuje aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovanie vyslovil, že „Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva

zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhoveli (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 455/2014).

9. Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti vychádza najmä z toho, že od augusta 2012 do podania sťažnosti ústavnému súdu (apríl 2014) konanie pred okresným súdom netrvalo neprimerane dlho (jeden rok a sedem mesiacov). Argumenty sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia jeho základného práva, aby bola prípadne jeho sťažnosť prijatá na ďalšie konanie. V danej veci sa síce vyskytli aj menšie ojedinelé prieťahy, ale na druhej strane okresný súd, ako to vyplýva zo sťažnosti, nariadil aj dve pojednávania v roku 2013 a vykonával tiež ďalšie procesné úkony (napr. výzvy vo vzťahu k účastníkom konania na predloženie otázok pre svedkov, ktorých výsluch sa má uskutočniť na inom všeobecnom súde), preto v súčasnosti nemožno zo strany ústavného súdu sa stotožniť s názorom sťažovateľa, že doterajším postupom okresného súdu malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z týchto dôvodov ústavný súd preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

10. K už uvedenému ústavný súd dodáva, že sťažovateľ ani nepodal predsedovi okresného súdu sťažnosť na zbytočné prieťahy v konaní. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

11. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky

na konanie pred ním. V prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

12. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon, podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

13. Keďže sťažovateľ nepodal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu a ani z obsahu sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj pre neprípustnosť.

14. Sťažovateľ okrem čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru namietal aj porušenie základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Keďže porušenie uvedených práv napádal iba v kontexte prietahov/nečinnosti okresného súdu, platia už uvedené právne závery o zjavnej neopodstatnenosti (bod 9) aj v rozsahu ostatných sťažovateľom označených práv, ktorých porušenie namietal.

15. Ústavný súd v závere k tomu poznamenáva, že sa už nezaoberal inými požiadavkami sťažovateľa (zastúpeného kvalifikovanou právnou zástupkyňou) namietajúceho porušenie ďalších v petite označených základných práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu, pretože tieto práva nie sú v sťažnosti vecne odôvodnené (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2014